

**WOJEWÓDZKI INSPEKTORAT OCHRONY ŚRODOWISKA
W ZIELONEJ GÓRZE**

DELEGATURA W GORZOWIE WLKP.

ul. Kostrzyńska 48 66-400 Gorzów Wlkp. tel.: 95-735-52-20. faks: 95-735-52-22. e-mail: gorzow@pios.gov.pl

**STAN ŚRODOWISKA W POWIECIE
SULECIŃSKIM**

Gorzów Wlkp., październik 2010

Opracował zespół pod kierunkiem Marzeny Szenfeld

Autorzy:

Paula Czarniecka

Marzena Masłowska

Tomasz Parada

Zatwierdził:

Kierownik Delegatury WIOŚ w Gorzowie Wlkp.

Marek Demidowicz

1. STAN CZYSTOŚCI WÓD NA TERENIE POWIATU SULĘCIŃSKIEGO

Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 20 sierpnia 2008 r. w sprawie sposobu klasyfikacji stanu jednolitych części wód powierzchniowych (zwane dalej rozporządzeniem) wymaga dokonania oceny stanu ekologicznego, elementów fizykochemicznych, stanu chemicznego i stanu jakości wód. W załącznikach od 1 do 5 i 8 rozporządzenia zamieszczono wartości graniczne dla poszczególnych klas. Wartości z załączników od 1 do 4 zróżnicowane są w zależności od kategorii wód i typów jednolitych części wód.

Do oceny stanu wód na terenie powiatu sulęcińskiego wykorzystano wyniki monitoringu prowadzonego w 2009 roku, zgodnie z Wojewódzkim Programem Monitoringu Środowiska, na rzekach:

- Postomi w Krzeszycach,
- Łęczy (Ośniance) w Słońsku,
- Kanale Postomskim w Przyborowie.

Stan ekologiczny rzek na terenie powiatu oceniono jedynie na podstawie wyników badań elementów biologicznych i fizykochemicznych. Ponieważ rzeki te były badane w ramach monitoringu operacyjnego nie badano substancji szczególnie szkodliwych, na podstawie których można ocenić stan chemiczny wód. Ponadto w ocenie stanu ekologicznego nie uwzględniono oceny hydromorfologicznej z powodu braku opracowanych metodyk.

W przypadku rzek rozporządzenie rozróżnia wartości graniczne dla klasy I i II. Jeśli wyniki badań nie spełniają kryteriów dla klasy II - jakość wód ocenia się jako „poniżej stanu dobrego”.

Zgodnie z rozporządzeniem, w przypadku gdy stan elementu biologicznego jakości wód jest umiarkowany (III klasa), słaby (IV klasa) lub zły (V klasa), wówczas nadaje się taki sam stan ekologiczny wód. Natomiast, gdy stan wskaźnika biologicznego jakości wód jest bardzo dobry (I klasa) lub dobry (II klasa) w ocenie stanu ekologicznego należy uwzględnić również stan wskaźników fizykochemicznych oraz wskaźników substancji szczególnie szkodliwych.

Ocenę rzek na terenie powiatu przedstawiono w tabeli 1.

Tabela 1

Ocena rzek na terenie powiatu sulęcińskiego badanych przez Delegaturę WIOŚ w Gorzowie Wlkp. w 2009 r. wg rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 20 sierpnia 2008 r. w sprawie sposobu klasyfikacji stanu jednolitych części wód powierzchniowych

Lp	Nazwa rzeki	Nazwa punktu pomiarowo-kontrolnego	Klasyfikacja wskaźników i elementów jakości wód															STAN/ POTENCJAŁ EKOLOGICZNY		
			ELEMENTY BIOLOGICZNE				Stan fizyczny	Warunki tlenowe			Zasolenie		Zakwaszenie	Substancje biogenne					Klasa elementów fizykochemicznych	
			Fitoplankton - chlorofil „a”	Fitobentos (wskaźnik okrzemkowy IO)	Makrofitowy indeks rzeczny MIR	Klasa elementów biologicznych		Tlen rozpuszczony	BZT ₅	OWO	Przewodność w 20°C	Substancje rozpuszczone	Odczyn pH	Azot amonowy	Azot Kjeldahla	Azot azotanowy	Azot ogólny			Fosfor ogólny
1.	Kanał Postomski	Przyborów	I	II	II	I	poniżej stanu dobrego	II	poniżej stanu dobrego	I	II	I	I	poniżej stanu dobrego	I	I	II	poniżej stanu dobrego	UMIARKOWANY	
2.	Łęcza (Ośnianka)	Słońsk		III	I	III	I	I	poniżej stanu dobrego	I	I	I	I	II	I	I	II	poniżej stanu dobrego	UMIARKOWANY	
3.	Postomia	Krzeszyce		III	III	I	I	II	poniżej stanu dobrego	I	I	I	I	poniżej stanu dobrego	I	I	poniżej stanu dobrego	poniżej stanu dobrego	UMIARKOWANY	

W 2010 r. Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska dokonał również oceny stopnia eutrofizacji wód w latach 2007-2009 (wobec uznania całego terenu Polski za obszar zagrożony eutrofizacją ze źródeł komunalnych). O stopniu eutrofizacji decydowały elementy biologiczne (chlorofil „a”, fitobentos – wskaźnik okrzemkowy) oraz elementy fizykochemiczne (BZT₅, OWO, azot amonowy, azot Kjeldahla, azot azotanowy, azot ogólny, fosfor ogólny i fosforany). Przekroczenie wartości granicznej (ustalanej w rozporządzeniu w sprawie sposobu klasyfikacji stanu jednolitych części wód powierzchniowych) jednego spośród ww. wskaźników decydowało o tym, iż wody w danym punkcie pomiarowo-kontrolnym zostały uznane za eutroficzne.

Zestawienie punktów pomiarowo-kontrolnych rzek wraz z oceną eutroficzną jakości wód przebadanych w powiecie sulęcińskim przedstawiono w tabeli 2.

Tabela 2

Eutroficzna ocena jakości wód powiatu sulęcińskiego w latach 2007-2009

Rzeka/Jezioro	Nazwa stanowiska	Km	Wody eutroficzne	Przekroczenia wskaźników
ŁĘCZA (OŚNIANKA)	Słońsk	1,0	tak	wskaźnik okrzemkowy, ogólny węgiel organiczny
POSTOMIA	Krzeszyce	0,8	tak	wskaźnik okrzemkowy, ogólny węgiel organiczny, azot Kjeldahla, fosfor ogólny
KANAŁ POSTOMSKI	Przyborów	10,9	tak	ogólny węgiel organiczny
JEZIORO WIELICKO	-	-	tak	chlorofil „a”, fosfor ogólny

2. GOSPODARKA ODPADAMI NA TERENIE POWIATU SULECIŃSKIEGO

W powiecie sulęcińskim eksploatowane jest jedno składowisko odpadów komunalnych. Tym obiektem jest składowisko w miejscowości Długoszyn, o powierzchni całkowitej 1,8 ha (1,12 ha powierzchni roboczej). W 2009 r. na składowisku tym zdeponowano 22 018,5 Mg odpadów z mechanicznej obróbki odpadów (z obróbki ręcznej, sortowania, zgniatania), zaś na linii sortowniczej wysegregowano 15 542,8 Mg odpadów. Zarządzający składowiskiem, którym jest Celowy Związek Gmin CZG-12, uzyskał pozwolenie zintegrowane dla instalacji służącej zagospodarowaniu odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne.

W 2009 r. zarządzający składowiskiem zlecił badania wód podziemnych z 4 piezometrów i wody z drenażu podfoliowego, wód odciekowych ze zbiornika ewaporacyjnego oraz wód deszczowych pochodzących ze zbiornika bezodpływowego na deszczówkę. Ponadto dokonano pomiarów składu biogazu składowiskowego.

Monitoring składowisk odpadów w 2009 r.

Monitoring prowadzony był dla zamkniętych składowisk odpadów w Słońsku i w Pniowie, gm. Torzym oraz eksploatowanego przez Celowy Związek Gmin CZG-12 składowiska w Długoszynie, gm. Sulęcín.

Składowisko w Słońsku

W ramach monitoringu składowiska w Słońsku zostały wykonane badania wody z piezometrów P1 i P2 oraz studni S3 w dwóch seriach badań, badania składu i emisji gazu składowiskowego, analiza wielkości opadu atmosferycznego oraz ocena przebiegu osiadania powierzchni składowiska i stateczności zboczy.

Badania stanu jakości wód podziemnych przeprowadzono w zakresie następujących wskaźników zanieczyszczeń: odczyn (pH), przewodność elektrolityczna właściwa, metale ciężkie (ołów, kadm, miedź, cynk, chrom, rtęć), ogólny węgiel organiczny (OWO), suma wielopierścieniowych węglowodorów aromatycznych (WWA). Oba otwory badawcze znajdują się na kierunku spływu podziemnego, przy czym otwór nr 2 wydaje się bardziej miarodajny dla oceny wpływu składowiska na wody podziemne (jakość wód podziemnych występujących w otworze nr 1 jest bliższa wartościom charakterystycznym dla tła hydrogeochemicznego). W otworze nr 2 widoczny jest niewielki wpływ składowiska w postaci nieco wyższych wartości przewodności elektrolitycznej właściwej oraz nieco tylko większej zawartości ogólnego węgla organicznego niż w wodach ujmowanych otworem nr 1. Wartości zanieczyszczeń w obu otworach są raczej niskie i zasadniczo nie odbiegają od wartości charakterystycznych dla nieco zmienionych chemicznie wód gruntowych. Wydaje się, że ze składowiska do wód gruntowych docierają okresowo (opady) pewne ilości

zanieczyszczeń, ale postępująca mineralizacja odpadów w składowisku powinna ten dopływ stopniowo zmniejszać.

Badania emisji gazu składowiskowego odbywają się przy wylocie ze studzienki odgazowującej S1. Pomiar gazu składowiskowego wykonano w miesiącach: kwiecień i październik. Wyniki analizy składu gazu wysypiskowego wykazały znaczną procentową zawartość tlenu przy niskiej zawartości dwutlenku węgla i metanu. Średnia wartość procentowego udziału poszczególnych gazów przedstawia się następująco: tlen 18,2%, dwutlenek węgla 3,3% i metan 1,9%.

Na podstawie wyników pomiarów opadu atmosferycznego stwierdzono, że roczna suma opadu atmosferycznego (2009 r.) w rejonie składowiska odpadów komunalnych w Słońsku wyniosła 265,0 mm. Miesiącem najbardziej obfitym w opad był luty (48,2 mm), natomiast najbardziej suchym okazał się listopad (0,0 mm). Średni miesięczny opad wynosił 22,1 mm.

Osiadanie składowiska monitorowane na punktach reperowych nie wykazały dużych zmian. W celu określenia stateczności skarpy na terenie składowiska wykonano linię odwiertów. W wyniku przeprowadzonych pomiarów i obliczeń stwierdzono, że badana skarpa jest stabilna.

Składowisko w Pniowie

W ramach monitoringu składowiska w Pniowie zostały wykonane badania składu wód podziemnych, badania składu i emisji gazu składowiskowego, ocena przebiegu osiadania powierzchni składowiska i stateczności zboczy.

Wody podziemne badane są w jednym otworze oznaczonym jako P4. Na przestrzeni ostatnich 2 lat w pobranych z tego otworu wodach podziemnych obserwuje się stabilizację wartości przewodności elektrolitycznej właściwej na poziomie 1,5-1,6 mS/cm. Pozostałe oznaczane wskaźniki zanieczyszczeń były poniżej granicy oznaczalności laboratorium badawczego monitorującego to składowisko. Wyniki monitoringu mogą wskazywać na postępujące procesy mineralizacji odpadów w składowisku i zmniejszającą się w związku z tym presję na jakość wód podziemnych.

W skład sieci monitoringowej składu i emisji gazu składowiskowego wchodzi trzy studnie. W studniach tych wykonano w maju i listopadzie 2009 r. pomiary procentowej zawartości poszczególnych składników (tlen, dwutlenek węgla, metan). Wyniki analizy składu gazu wysypiskowego wykazały znaczną procentową zawartość tlenu przy niskiej zawartości dwutlenku węgla i metanu. Średnia wartość procentowego udziału poszczególnych gazów przedstawia się następująco: tlen 20,6%, dwutlenek węgla 0,3% i metan 0,1%.

Na podstawie wyników pomiarów opadu atmosferycznego stwierdzono, że roczna suma opadu atmosferycznego (2009 r.) w rejonie składowiska odpadów komunalnych w Słońsku wyniosła 265,0 mm. Miesiącem najbardziej obfitym w opad był luty (48,2 mm), natomiast najbardziej suchym okazał się listopad (0,0 mm). Średni miesięczny opad wynosił 22,1 mm.

Osiadanie składowiska wykonano z wykorzystaniem nowoczesnych technik pozycjonowania geograficznego umożliwiające wykonanie pomiarów rzędnych wysokościowych wzdłuż wyznaczonego pionowego profilu czaszy składowiska. Analiza wykresu profilu wykazała nieznaczne

zmiany wzdłuż całego profilu. Zmiany rzędnych wzdłuż profilu obejmowały zakres od 0,04 m do 0,12 m.

W celu określenia stateczności skarpy na terenie składowiska wykonano linię odwiertów. Wykonane pomiary i obliczenia wskazują na stabilność skarpy.

Składowisko w Długoszynie

Zakres badań monitoringowych składowiska w Długoszynie obejmował:

- wody podziemne i wody z drenażu podfoliowego,
- wody odciekowe z drenażu nadfoliowego (ewaporacyjny zbiornik odciekowy),
- wody deszczowe,
- skład biogazu składowiskowego.

Wody podziemne w rejonie składowiska w 2009 r., analogicznie jak w latach ubiegłych, charakteryzowała stosunkowo wysoka zawartość ogólnego węgla organicznego. Wody odpowiadające V klasie czystości wód podziemnych występowały we wszystkich pobranych próbkach, choć okresowo, np. w punkcie P5 i M1 zawartość OWO mieściła się w III klasie wód podziemnych. Szczególnie wysokie wahania OWO występowały w punkcie P5 – od 11,4 mgC/dm³ w czerwcu do 122,5 mgC/dm³ we wrześniu 2009 r. oraz w M1 – od 16 mgC/dm³ w marcu do 115,7 mgC/dm³ we wrześniu 2009 r. Również przewodność elektrolityczna właściwa była bardzo zmienna w czasie we wszystkich punktach badawczych. Stężenia pozostałych wskaźników były raczej niskie, chociaż stężenia ołowiu w P1 w czerwcu 2009 r. odpowiadały V klasie, a miedzi klasie III (a więc były wysokie i podwyższone). Ponadto w punkcie P5, w grudniu 2009 r., stężenia chromu odpowiadały IV klasie jakości wód podziemnych. Wobec tak zróżnicowanych w czasie wartości poszczególnych oznaczeń trudno o jakieś wnioski, poza tym, że istnieje widoczna w oznaczeniach wód podziemnych w rejonie składowiska, więź hydrauliczna pomiędzy składowiskiem lub całym terenem zakładu a ośrodkiem skalnym znajdującym się pod nim. Widocznym tego objawem jest wysoka zawartość węgla organicznego w wodach podziemnych. Inną kwestią jest to, czy wpływ ma na to nieszczelność składowiska, czy jakieś inne zaniedbania techniczno-eksploatacyjne, nie związane ze składowanymi odpadami.

Na podstawie analizy jakości wód pochodzących ze zbiornika bezodpływowego na wody opadowe stwierdzono, że wyniki badań są zbliżone do wyników badań wód podziemnych. W wodach tych obserwuje się dużą zawartość ogólnego węgla organicznego.

Wyniki badań monitoringowych odcieków ze składowiska wskazują na bardzo wysoką zawartość związków organicznych i obecność metali ciężkich.

W skład sieci monitoringowej składu i emisji gazu składowiskowego wchodzi 6 studni. W miesiącach od stycznia do grudnia 2009 r. ośmiokrotnie wykonano pomiary procentowej zawartości poszczególnych składników: tlenu, dwutlenku węgla i metanu. Zawartość metanu i dwutlenku węgla w badanych studniach była bardzo niska i zbliżona do zawartości naturalnych w powietrzu, co świadczy o niskiej emisji zanieczyszczeń gazowych do powietrza.

3. ROCZNA OCENA JAKOŚCI POWIETRZA W POWIECIE SULĘCIŃSKIM

Podstawy prawne

Podstawę oceny jakości powietrza w Polsce stanowi poziom substancji w powietrzu. Jego wartości dla poszczególnych substancji określa rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 3 marca 2008 r. w sprawie poziomów niektórych substancji w powietrzu (Dz. U. z 2008 r. Nr 25, poz. 150). Rozporządzenie podaje osobne normy jakości powietrza ze względu na ochronę zdrowia ludzi i ze względu na ochronę roślin. Dla niektórych zanieczyszczeń wyżej wymienione rozporządzenie Ministra Środowiska dodatkowo podaje dopuszczalną częstość przekroczeń stężenia dopuszczalnego oraz margines tolerancji dla danego roku. Zgodnie z obowiązującymi przepisami co roku dokonuje się oceny poziomu stężeń, a następnie klasyfikacji stref, oddzielnie dla dwóch grup kryteriów:

- ustanowionych w celu ochrony zdrowia (dla terenu kraju i uzdrowisk),
- ustanowionych w celu ochrony roślin (dla terenu kraju i parków narodowych).

Końcowym wynikiem klasyfikacji jest określenie jednej klasy dla strefy ze względu na ochronę zdrowia i jednej klasy ze względu na ochronę roślin.

Wyróżniamy trzy klasy:

Klasa A – nie wymaga żadnych działań,

Klasa B – wymagane działania: określenie obszarów przekroczeń wartości dopuszczalnych,

Klasa C – wymagane działania: określenie przyczyn przekroczenia poziomów dopuszczalnych substancji w powietrzu, działania na rzecz poprawy jakości powietrza (opracowanie programu ochrony powietrza – POP), uwzględnienie w wojewódzkim programie ochrony środowiska (w odniesieniu do przekroczeń poziomów celów długoterminowych).

Opis systemu oceny

Powiat sulęciński znajduje się od 2007 roku na terenie strefy ślubicko-sulęcińskiej. Ocena jakości powietrza w strefie ślubicko-sulęcińskiej wykonano w oparciu o wyniki badań imisji zanieczyszczeń powietrza przeprowadzonych w 2009 r. za pomocą kontenerowej stacji automatycznej, będącej pod nadzorem Delegatury WIOŚ w Gorzowie Wlkp., i pomiarów manualnych wykonanych przez Wojewódzką Stację Sanitarno-Epidemiologiczną (dane uzupełniające) w Sulęcinie przy ul. Lipowej (pomiar dwutlenku siarki) i w Międzyrzeczu na osiedlu Centrum (pomiar dwutlenku siarki, dwutlenek azotu).

Stacja automatyczna monitoringu zlokalizowana jest w północno-wschodniej części Ślubic, przy ul. Wojska Polskiego. Na stacji mierzone są następujące parametry zanieczyszczeń powietrza: dwutlenek siarki, dwutlenek azotu, tlenek azotu, tlenki azotu, tlenek węgla, pył zawieszony PM10 oraz parametry meteorologiczne. Wyniki uzyskane za pomocą tej stacji dostępne są na stronie internetowej www.gorzow.pios.gov.pl

Zanieczyszczenia, dla których nie prowadzono badań, sklasyfikowano wykorzystując metody szacunkowe (na zasadzie analogii). Pod uwagę wzięto wyniki badań wykonanych w innych strefach, o charakterze zbliżonym do nich pod względem poziomu zanieczyszczenia daną substancją.

Dane z automatycznej stacji monitoringu powietrza w Słubicach:

Dwutlenek siarki

Stężenie dwutlenku siarki kształtowało się na niskim poziomie. Stężenie średnioroczne wyniosło 3,73 $\mu\text{g}/\text{m}^3$. Dopuszczalny poziom stężeń (pod kątem ochrony zdrowia ludzi), zarówno 24-godzinnych (125 $\mu\text{g}/\text{m}^3$), jak i 1-godzinnych nie został przekroczony w ciągu roku.

Tlenki azotu

Stężenie średnioroczne NO_2 także utrzymywało się na niskim poziomie. Stężenie średnioroczne wyniosło 12,24 $\mu\text{g}/\text{m}^3$ (29,1% wartości dopuszczalnej).

Pył zawieszony PM_{10}

Stężenie średnioroczne wyniosło 17,24 $\mu\text{g}/\text{m}^3$, co stanowi 43,1% wartości dopuszczalnej. Maksymalne stężenie 24-godzinne odnotowano 6 stycznia 2009 r. i wyniosło 80,0 $\mu\text{g}/\text{m}^3$. Dopuszczalna częstość przekroczenia dopuszczalnego poziomu dla stężeń 24-godzinnych w roku kalendarzowym (35 razy) nie została przekroczona – przekroczenia wystąpiły tylko 6 razy.

Ozon

Na podstawie wyników badań stężenia ozonu zmierzonego w 2009 r. przez stacje zlokalizowane na terenach zurbanizowanych strefy województwa lubuskiego stwierdzono, że stężenie docelowe ozonu w powietrzu zostało przekroczone na stacjach tła miejskiego (działających pod kątem ochrony zdrowia ludzi) w Gorzowie Wlkp. – 2 razy i w Zielonej Górze – 4 razy.

Do oceny wykorzystano również wyniki badań stężenia ozonu w powietrzu, ze stacji w Smolarach Bytnickich. Jest to stacja działająca pod kątem ochrony roślin, jednakże ze względu na dużą reprezentatywność ww. stacji, wyniki na niej uzyskane wzięto również pod uwagę w ocenie ze względu na ochronę zdrowia ludzi.

Pomiary wykonane na stacjach w latach 2007-2009 wykazały, że dopuszczalna częstość przekraczania poziomu docelowego w roku kalendarzowym (25 razy), będąca średnią z 3 lat nie została przekroczona. Na tej podstawie strefę, jaką jest województwo lubuskie ze względu na stężenie ozonu w powietrzu zaliczono do **klasy A**.

Przekroczony został natomiast poziom celu długoterminowego określony dla ozonu ze względu na ochronę zdrowia ludzi.

Klasyfikacja wynikowa z uwzględnieniem kryteriów ochrony zdrowia

Tabela 3

Wynikowe klasy strefy dla poszczególnych zanieczyszczeń oraz klasa ogólna strefy, uzyskane w ocenie rocznej dokonanej z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych w celu ochrony zdrowia w 2009 r.

Nazwa strefy	Kod strefy	Symbol klasy wynikowej dla poszczególnych zanieczyszczeń dla obszaru całej strefy										Klasa ogólna strefy	Działania wynikające z klasyfikacji
		SO_2	NO_2	PM_{10}	Pb	C_6H_6	CO	B(a)P	Cd	Ni	As		
strefa słubicko - sulęcińska	PL.08.05.z.03	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	-

Tabela 4

Poziom stężenia ozonu w powietrzu w województwie lubuskim z uwzględnieniem kryteriów określonych w celu ochrony zdrowia w odniesieniu do poziomu docelowego w 2009 r.

Nazwa strefy	Kod strefy	Poziom ozonu w powietrzu		Klasa strefy
		>Poziom docelowy	<Poziom docelowy	
woj. lubuskie	PL.08.w.cw.00	+	-	A

Podsumowanie

W świetle oceny stężeń zanieczyszczeń w powietrzu występujących w 2009 r. na obszarze strefy słuwicko-sulęcińskiej i przeprowadzonej na tej podstawie klasyfikacji strefy pod kątem ochrony zdrowia strefa ta, a tym samym powiat sulęciński, została zaliczona do **klasy A**. Klasyfikacja ta nie wymusza opracowania w 2010 r. programu ochrony powietrza. W zakresie stężenia ozonu (8 godz. średniej kroczącej) w powietrzu nie została przekroczona dopuszczalna częstość przekraczania poziomu docelowego w roku kalendarzowym (25 razy), będąca średnią z 3 lat i na tej podstawie województwo lubuskie zaliczono do **klasy A**. Stwierdzono natomiast, że stężenia ozonu przekraczają poziom celu długoterminowego. Dotrzymanie poziomu celu długoterminowego zawartości ozonu w powietrzu powinno być osiągnięte do 2020 roku. Zgodnie z ustawą Prawo ochrony środowiska, zadanie to stanowi jeden z celów wojewódzkiego programu ochrony środowiska.

4. POLA ELEKTROMAGNETYCZNE

Podstawy prawne

Ogólne zasady ochrony środowiska przed elektromagnetycznym promieniowaniem niejonizującym regulowane są przez ustawę z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz. U. Nr 62, poz. 627 z p. zm.). W myśl ustawy pola elektromagnetyczne są to pola elektryczne, magnetyczne oraz elektromagnetyczne o częstotliwościach od 0 Hz do 300 GHz. Ochrona przed polami elektromagnetycznymi polega na zapewnieniu jak najlepszego stanu środowiska poprzez utrzymanie poziomów tych pól poniżej dopuszczalnych lub co najmniej na tych poziomach. Prowadzący instalację oraz użytkownik urządzenia emitującego pola elektromagnetyczne, które są przedsięwzięciami mogącymi znacząco oddziaływać na środowisko, są obowiązani do wykonania pomiarów pól elektromagnetycznych w środowisku bezpośrednio po rozpoczęciu użytkowania oraz każdorazowo w przypadku zmiany warunków pracy instalacji.

Dopuszczalne poziomy pól elektromagnetycznych w środowisku oraz metody sprawdzania i wyznaczania dotrzymania dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych są określone w rozporządzeniu Ministra Środowiska w sprawie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku oraz sposobów sprawdzania dotrzymania tych poziomów (Dz. U. Nr 192, poz. 1883 z

dnia 14 listopada 2003 r.). Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 12 listopada 2007 r. w sprawie zakresu i sposobu prowadzenia okresowych badań poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku określa sposób wyboru punktów pomiarowych, ich ilość na terenie województwa oraz sposób prezentacji wyników.

Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Zielonej Górze przeprowadził w 2009 r. badania natężenia pól elektromagnetycznych w 45 punktach pomiarowych na terenie województwa. Na terenie powiatu sulęcińskiego punkty monitoringu zlokalizowano w Lubniewicach na ul. Strzeleckiej i Krzeszycach przy drodze krajowej nr 22. Z przeprowadzonych pomiarów wynika, że w punktach pomiarowo-kontrolnych nie stwierdzono przekroczeń wartości dopuszczalnych. Zmierzone wielkości natężenia pola elektromagnetycznego wynosiły w Lubniewicach $<0,2$ V/m, a w Krzeszycach $0,21$ V/m, co stanowi odpowiednio poniżej $2,8\%$ i $3,0\%$ wartości dopuszczalnej. W Krzeszycach wartości zmierzone w niewielkim stopniu przekroczyły dolną granicę zakresu pomiarowego, która wynosi $0,2$ V/m. Na tej podstawie można stwierdzić, że wartości natężenia pola elektromagnetycznego kształtowały się na niskim poziomie.

5. DZIAŁALNOŚĆ KONTROLNA DELEGATURY WIOŚ NA TERENIE POWIATU

Na terenie powiatu skontrolowano 12 podmiotów gospodarczych (dane obejmują okres od stycznia do września 2010 r.). Stwierdzone podczas kontroli nieprawidłowości dotyczyły głównie strony formalno-prawnej w zakresie gospodarki odpadami. Syntetyczne informacje (stwierdzone nieprawidłowości i rodzaje naruszeń oraz zastosowane działania pokontrolne) dotyczące kontroli przeprowadzonych przez Delegaturę w Gorzowie Wlkp. w opisywanym okresie przedstawiono w tabeli 5.

Tabela 5**Wykaz zakładów skontrolowanych w 2010 r. na terenie powiatu sulęcińskiego**

Lp.	Nazwa zakładu	Stwierdzone nieprawidłowości – rodzaj naruszenia	Podjęte działania – zastosowane sankcje
1.	Przedsiębiorstwo Handlowo-Usługowe TAMAR Marian Tatera, Kolonia Łaszewo – sprzedaż hurtowa odpadów i złomu, przetwarzanie odpadów, transport drogowy	W kartach przekazania odpadów były niewłaściwie wpisywane rodzaje i kody odpadów pochodzących ze zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego.	Zarządzenie pokontrolne, pouczenie.
2.	Przedsiębiorstwo Prefabrykacji Betonów PREFABET w Krzeszycach	Zakład nie złożył Marszałkowi Województwa Lubuskiego i Delegaturze WIOŚ informacji o zakresie korzystania ze środowiska (emisja ze środków transportu) za lata 2005-2009. Ponadto nie przedkładał Marszałkowi zbiorczego rocznego zestawienia danych o rodzajach i ilości wytwarzanych odpadów. Karty ewidencji i przekazania odpadów przeznaczonych do odzysku były źle wypełniane (brak wpisanych kodów odpadów), a dla pozostałych odpadów zakład tych kart nie prowadził. Staroście Sulęcińskiemu przekazywano nieaktualną informację o wytwarzanych odpadach oraz o sposobach gospodarowania nimi.	Zarządzenie pokontrolne, pouczenie.

3.	Zakład Odlewniczy J. Lejko, S. Światłowski w Sulęcinnie	Właściciele firmy prowadzili niepełną ewidencję odpadów. Zakład wytwarzał odpady inne niż niebezpieczne w ilości powyżej 5 Mg rocznie bez wymaganego złożenia informacji do Starosty Sulęcińskiego o wytwarzanych odpadach oraz sposobach gospodarowania tymi odpadami. Ponadto nie przedkładano Marszałkowi Województwa Lubuskiego i Delegaturze WIOŚ informacji o zakresie korzystania ze środowiska oraz magazynowano oleje odpadowe niezgodnie z przepisami.	Zarządzenie pokontrolne, pouczenie.
4.	Zakład Szkoleniowo-Usługowy Mechanika Pojazdowa – Ślusarstwo Skup – Sprzedaż Żłomu Leopold Ryczaj w Sulęcinnie	Zakład nie prowadził kart ewidencji dla odpadu o kodzie 13 05 08*, a dla odpadu o kodzie 16 01 04* karta odpadu nie była wypełniana w pełnym zakresie. Sektor usuwania z pojazdów elementów i substancji niebezpiecznych, w tym płynów, nie był wyposażony w oznakowany pojemnik na odpady zawierające rtęć. Zakład nie spełniał wymagań dla stacji demontażu pojazdów (brak pomieszczenia do przyjmowania i obsługi osób, które przekazują pojazdy, brak sektora magazynowania wymontowanych z pojazdów przedmiotów i odpadów). Ponadto jedna z rur odprowadzających ścieki do separatora była odłączona. Niektóre odpady były zbierane w sposób nieselektywny oraz były magazynowane w miejscu na ten cel nie przeznaczonym.	Zarządzenie pokontrolne, mandat karny. Poinformowanie o nieprawidłowościach Marszałka Województwa Lubuskiego.
5.	Urząd Gminy w Krzeszycach – kontrola gospodarki ściekowej	Gmina nie prowadziła kontroli właścicieli nieruchomości w zakresie częstotliwości opróżniania zbiorników bezodpływowych oraz w zakresie częstotliwości i sposobu pozbywania się komunalnych osadów ściekowych z przydomowych oczyszczalni ścieków. Nie prowadzono kontroli podmiotów gospodarczych, które zgodnie z udzielonym zezwoleniem nie przedkładały Wójtowi Gminy Krzeszyce miesięcznych wykazów właścicieli nieruchomości, z którymi zawarli i rozwiązali umowy na odbiór nieczystości płynnych.	Zarządzenie pokontrolne, pouczenie.

6.	Zakład Produkcyjno-Handlowo-Usługowy Stacja Demontażu Pojazdów Tadeusz Soloch w Sulęcinie	Brak pozwolenia na użytkowanie obiektu budowlanego przeznaczonego na działalność stacji demontażu pojazdów wycofanych z eksploatacji oraz skupu złomu, nie prowadzenie książki eksploatacji ujęcia wody i nie odnotowywanie w niej odczytów wodomierzy pomiaru poboru wody surowej. Zakład nie posiadał zaświadczenia potwierdzającego recykling dla filtrów olejowych pochodzących z pojazdów wycofanych z eksploatacji – poddanych recyklingowi w 2009 r. Ponadto błędnie sklasyfikowano odpady zużytych lub nienadających się do użytkowania pojazdów.	Zarządzenie pokontrolne, pouczenie, powiadomienie Powiatowego Inspektora Nadzoru Budowlanego oraz Starosty Sulęcińskiego
7.	GARDENPLAN Poland w Słońsku – zakład drzewny	Brak.	-
8.	Zakład Gospodarki Wodno-Ściekowej w Słońsku – komunalna oczyszczalnia ścieków w Przyborowie	Nie prowadzono automonitoringu pracy oczyszczalni zgodnie z pozwoleniem wodno-prawnym.	Wymierzono administracyjne kary pieniężne za lata 2006-2009.
9.	Zakład Gospodarki Komunalnej w Lubniewicach	Zakład wykonywał badania jakości ścieków odprowadzanych z komunalnej oczyszczalni przez nieakredytowane laboratorium oraz nie dokonywał poborów średniodobowych prób ścieków do badań i przekroczył warunki pozwolenia wodno-prawnego w zakresie ChZT-Cr w 1 próbce ścieków.	Zarządzenie pokontrolne, pouczenie.

10.	Celowy Związek Gmin CZG-12 w Długoszynie	Podczas kontroli ustalono, że w procesie kompostowania następuje odzysk odpadów, a produkt finalny nie spełnia wymagań dla nawozów lub środków wspomagających uprawę roślin i klasyfikowany jest jako odpad o kodzie 19 05 03, wykorzystywany do biologicznej rekultywacji zamkniętego składowiska odpadów. Proces kompostowania w tym przypadku nie może być klasyfikowany jako proces odzysku R3, a jako proces R15.	Zarządzenie pokontrolne.
11.	Zakład Wodociągów i Kanalizacji Miasta i Gminy Sulęcín – oczyszczalnia ścieków w Sulęcínie	W zakładzie nie była prowadzona ewidencja odpadów o kodzie 19 08 02, zaś ewidencje skratek prowadzono wyłącznie w postaci kart przekazania odpadów. W karcie ewidencji komunalnych osadów ściekowych za 2010 r. nie podano ilości wytworzonych osadów ściekowych oraz miesiąca, w którym zostały wytworzone. W dokumentach za 2009 r. istnieje rozbieżność w ilości wytworzonych skratek oraz ustabilizowanych osadów ściekowych podanych w ewidencji odpadów i w zbiorczym zestawieniu danych o odpadach przekazanych Marszałkowi Województwa Lubuskiego. Ponadto ustabilizowane komunalne osady ściekowe po stacji odwadniania osadu magazynowane były za otwartymi komorami fermentacyjnymi, zamiast na poletku odwodnionego osadu. W złożonej informacji o wytwarzanych odpadach oraz sposobach gospodarowania nimi nie zostały uwzględnione odpady o kodzie 19 08 02 (zawartość piaskowników). Analiza ścieków ze zbiornika retencyjnego wskazywała na konieczność oczyszczenia tego zbiornika, do czego zobowiązano zakład w zarządzeniu pokontrolnym.	Zarządzenie pokontrolne, pouczenie, wszczęcie postępowania administracyjnego. Poinformowanie o nieprawidłowościach Marszałka Województwa Lubuskiego i wystąpienie do Regionalnego Dyrektora Zarządu Gospodarki Wodnej w Poznaniu.

12.	EVORA w Sulęcinnie – stacja paliw	Nie przedłożono zgłoszenia instalacji do przeładunku i magazynowania paliw płynnych do organu ochrony środowiska. Nie przedłożono Staroście Sulęcińskiemu informacji o wytwarzanych odpadach oraz o sposobach gospodarowania wytwarzanymi odpadami. Brak pozwolenia wodno-prawnego na wprowadzanie ścieków przemysłowych zawierających substancje szczególnie szkodliwe dla środowiska wodnego do kanalizacji komunalnej.	Zarządzenie pokontrolne, pouczenie.
-----	-----------------------------------	---	-------------------------------------